

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Rasmus Karlsson (2019). *Låt havet fortsätta vara vägen*. Vasabladet, 3.8.2019, s. 24.

+ LOKALT FORSKNING & UTBILDNING | 3.8.2019

ESSÄ: Låt havet fortsätta vara vägen

Skärgårdscentrum Korpoström har renoverat och förnyat sina gästbryggor inom projektet Smart Marina. Foto: Thomas Karlsson

En gemensam utmaning för turismföretagare i Finland är den ofta väldigt korta säsongen. Det gäller i synnerhet de företagare som driver gästhamnar. Man talar om att säsongen sträcker sig från midsommar till skolstart, cirka åtta veckor. Det är en kort tid att tjäna sitt levebröd på, skriver Rasmus Karlsson, projektledare för Smart Marina vid Novia.

RASMUS KARLSSON, PROJEKTLEDARE FÖR SMART MARINA, YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Projektet Smart Marina, där Yrkeshögskolan Novia fungerar som finländsk koordinator, strävar till att förbättra förutsättningarna för turismföretagarnas verksamhet.

Naturligtvis är dessa företagare i allmänhet mångsysslare som även driver annan verksamhet under övriga tider av året, till exempel fiske, restaurangverksamhet, jordbruk eller byggnadsarbete. En förutsättning för att bedriva gästhamnsverksamheten är ändå oftast att den inte går med förlust. Verksamheten är också viktig för övriga företag i närområdet som kan dra nytta av de kundströmmar som hamnen medför.

Investeringsbehovet är stort i många av de åboländska och västnyländska gästhamnarna. Den pressade lönsamheten ger dåligt med utrymme för investeringar. Dels gäller det basinfrastruktur som bryggor och toaletter. Bryggorna är ofta gamla och i behov av reparationer och förnyelse.

Den nya gästbryggan på Stenskär, Skärgårdshavet med ägarna Agneta Jansson och Jarmo Ylitalo. Foto: Rasmus Karlsson

Varje höststorm sätter följande sommars verksamhet på spel. Dessutom förväntar sig många båtägare en högre servicenivå än endast en plats att förtöja vid. El på bryggan börjar vara standard, fräscha dusch- och bastuutrymmen står också högt på listan över den grundservice som önskas och rena utrymmen är också det som framkommer som det viktigaste kriteriet för trivsel i gästhamnar i förfrågningar som gjorts bland bätgäster.

EU-projektet Smart Marina samlar 34 hamnar runt centrala Östersjön. I Finland finansieras projektet av det regionala utvecklingsprogrammet Interreg Central Baltic och Egentliga Finlands förbund. Åtta av hamnarna finns i den finländska skärgården, och koordineras av Yrkeshögskolan Novia. På Åland deltar fjorton hamnar i projektet.

"Projektet har en anseelig budget för investeringar i gästhamnarnas infrastruktur, med mål att höja servicenivån, förbättra säkerheten och använda sig av moderna lösningar för information och betalningsmetoder."

Projektet har en anseelig budget för investeringar i gästhamnarnas infrastruktur, med mål att höja servicenivån, förbättra säkerheten och använda sig av moderna lösningar för information och betalningsmetoder. Bland investeringsobjekten ingår, förutom bryggor och servicebyggnader, till exempel solceller, septiktömning, osmosanläggningar för renande av havsvatten till dricksvatten och en mobil applikation för information och bokning.

Dessutom utbildas hamnpersonal i hamnsäkerhet, marknadsföring och gör studiebesök i andra hamnar för att se på servicelösningar, hämta inspiration och utbyta idéer.

Brännskär i vinterskrud, en naturskön ö i Skärgårdshavet" eller "Brännskär i vinterskrud. Båtturismens framtida riktning är höljd i dunkel. Foto: Rasmus Karlsson

Ett önskat resultat av projektet är att synliggöra nätverket av hamnar i Östersjön och göra det till ett attraktivt besöksmål för båtturism från Mellaneuropa. Marknadsföringen av den centrala Östersjöregionen är splittrad mellan nationella och regionala turismorganisationer. Genom att samordna informationen hoppas vi kunna synliggöra det stora nätverket av hamnar som finns.

De något trånga farvattnen längs kusterna i Östersjön kan te sig obehagliga för en som endast sett en karta över området. Genom visualisering av inseglingslederna till hamnarna kan man på förhand bekanta sig med hamnmiljön i vår applikation som ska lanseras under projektets gång. Central Baltic har också finansierat andra liknande projekt längre in i finska viken och projekt med tyngdpunkt på den svenska östkusten. Planen är att få in mer hamnar i applikationen via dessa projekt.

I framtiden kan man utvidga nätverket till att sträcka sig ner längs med den baltiska kusten där programmet Est Lat, en motsvarighet till Central Baltic, har finansierat liknande projekt. Det motsvarande EU-programmet där Österbotten ingår, Botnia-Atlantica, har inte lika tydligt specificerat småbåtshamnar som mål under programperioden 2014–2020, men understöder även de gränsöverskridande näringsverksamhet.

I framtiden kunde man säkert tänka sig ett nätverk som sträcker sig upp mot Kvarken. Läget i Österbotten har år 2014 kartlagts i Elli Fléns och Anci Holms rapport i Leader-projektet [Väälkomin Hiid](#).

Ett ständigt återkommande dilemma för tidsbunden projektverksamhet är upprätthållandet och utvecklandet av projektresultaten efter projektets slut. Vi hoppas på att genom applikationen, och det växande nätverket av hamnar i den, skapa ett ramverk med förutsättningar att leva kvar efter projektslutet.

"Fritidsbåten ska kunna vara ett miljövänligt alternativ, med ett tätt nätverk av septiktömningsstationer, giftfri bottenfärg, bottentvätt, eldrivna båtar och segelbåtar."

I slutet av projektet kommer hamnföretagarna att ha bättre förutsättningar för att fortsätta sin verksamhet i många år framöver, samtidigt som ett starkare servicenät i Östersjön ska locka fler ut på havet för att utnyttja den fantastiska resurs som skärgårdsmiljön är. Det finns en osäkerhet kring huruvida en yngre generation båtfolk kommer att ta vid när de som utforskat skärgården sedan 1960–70-talet så småningom lägger av.

Skärgårdsföretagarna möter hård konkurrens från alternativa semesteraktiviteter. Flygen har blivit billigare och det är enkelt att åka iväg på en charterresa, men samtidigt upplever närturismen ett uppsving. Fritidsbåten ska kunna vara ett miljövänligt alternativ, med ett tätt nätverk av septiktömningsstationer, giftfri bottenfärg, bottentvätt, eldrivna båtar och segelbåtar. Det ställer förstas fortsatta krav på infrastrukturförbättringar. Genom projektet hoppas vi bidra till en framtid med fortsatt stark båtturism i Östersjön.

34 hamnar är med i Smart Marina

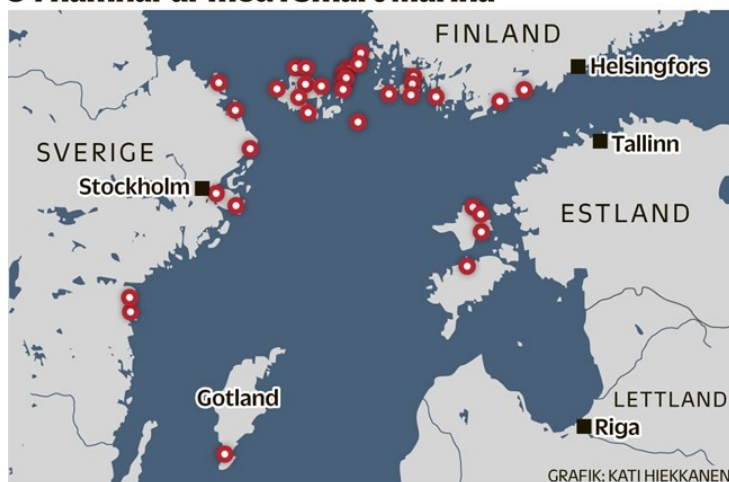

Foto: Kati Hiekkänen

Projekt Smart Marina

- Budget: 8,4 miljoner euro, varav investeringar 6,1 miljoner euro.
 - 34 hamnar deltar, 14 på Åland, 8 i Finland, 8 i Sverige och 4 i Estland.
 - Projektpartner är Ålands Utvecklings Ab, Yrkeshögskolan Novia, Skärgårdsstiftelsen i Stockholm, Valdemarsviks kommun, Östhammars kommun och Dagö kommun.
 - Projektid: 1.2.2018–31.1.2021.
 - Huvudfinansär: Interreg Central Baltic, medfinansär i Finland: Egentliga Finlands förbund.
 - Webbplats: www.smartmarina.eu
-

RASMUS KARLSSON, PROJEKTLEDARE FÖR SMART MARINA, YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Artikeln publicerades 03.08.2019 kl 11:00